

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อนำปัจจัยที่ค้นพบ ไปใช้สร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชน จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้จะนำไปแก้ไขปัญหา เพื่อลดการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีประชาชนผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินเป็นหน่วยในการศึกษา

จากข้อมูลที่ได้จากการสอบถามประชาชนที่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ซึ่งมีความสมบูรณ์และสามารถนำเข้าสู่การวิเคราะห์ได้ 400 ราย โดยจำแนกเป็นผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 190 ราย และผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 210 ราย ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ตามกระบวนการทางสถิติ และเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งเนื้อหาของผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ระยะ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบุกรุกพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี ตามลำดับ ดังนี้
 - 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกเป็นรายตัวแปร
 - 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกประเภท
 - 1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกประเภทแบบมีขั้นตอน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 2 วิเคราะห์รูปแบบการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี
3. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 3 การประเมินผลรูปแบบการแก้ไขปัญหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อลดการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 1

การวิเคราะห์ในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกเป็นรายตัวแปร

ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 400 คน แบ่งเป็นผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 190 คน และผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 210 คน ผลการศึกษาจำแนกตามตัวแปร ที่มี 25 ตัวแปร พบว่า

1.1 ตัวแปรด้านประชากร

1.1.1 ความสัมพันธ์กับชุมชน ประชาชนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยลักษณะความสัมพันธ์ใกล้ชิดชุมชน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$ S.D. = 0.29) โดยประชาชนมีลักษณะรับทุกเรื่องที่เป็นปัญหาของชุมชน ร่วมรับรู้และแก้ไขได้ คิดว่าคำสั่งของผู้นำชุมชนทุกคนจะต้องปฏิบัติตาม ทุกคนในชุมชนมีลักษณะต่างคนต่างอยู่ เห็นว่าตนเองมักจะเป็นธุระเรื่องต่าง ๆ ให้กับคนในชุมชน และมักเป็นที่ปรึกษาหรือผู้ให้คำแนะนำกับคนในชุมชน หากพิจารณาเป็นกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่ามีค่าเฉลี่ยความสัมพันธ์กับชุมชน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$ S.D. = 0.67) ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีค่าเฉลี่ยลักษณะความสัมพันธ์ใกล้ชิดชุมชน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$ S.D. = 0.72)

1.1.2 จำนวนแรงงานในครอบครัว คนที่สามารถเป็นแรงงานในครอบครัวได้ โดยเฉลี่ยประมาณ 3 คน ($\bar{X} = 3.44$ S.D. = 1.67)

- 1) ผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 190 คน ที่สามารถเป็นแรงงานได้ โดยเฉลี่ยประมาณ 2 คน ($\bar{X} = 2.2$ S.D. = 2.48)
- 2) ผู้ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 210 คน ที่สามารถเป็นแรงงานได้ โดยเฉลี่ยประมาณ 3 คน ($\bar{X} = 3.1$ S.D. = 1.06)

1.2 ตัวแปรด้านชีวสังคม

1.2.1 เพศ โดยรวม เป็นชาย ร้อยละ 68.5 และเป็นหญิง ร้อยละ 31.5

- 1) ผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 190 คน เป็นชาย ร้อยละ 86.8 และเป็นหญิง ร้อยละ 13.2

2) ผู้ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 210 คน เป็นชาย ร้อยละ 51.9 และเป็นหญิง ร้อยละ 48.1

1.2.2 อายุ โดยเฉลี่ยประมาณ 41 ปี ($\bar{X} = 41.01$ S.D. = 24.79)

1) ผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 190 คน มีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 43 ปี ($\bar{X} = 43.0$ S.D. = 15.2)

2) ผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 210 คน มีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 39 ปี ($\bar{X} = 39.3$ S.D. = 4.7)

1.2.3 ระดับการศึกษา โดยค่าร้อยละดังนี้

1) ผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 190 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 40.5 และ 36.3 ตามลำดับ

2) ผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 210 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 37.6 และ 33.8 ตามลำดับ

1.2.4 ระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน โดยเฉลี่ยประมาณ 25 ปี ($\bar{X} = 25.13$ S.D. = 5.73)

1) ผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 190 คน มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน โดยเฉลี่ยประมาณ 28 ปี ($\bar{X} = 28.0$ S.D. = 26.2)

2) ผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 210 คน มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน โดยเฉลี่ยประมาณ 37 ปี ($\bar{X} = 37.3$ S.D. = 23.4)

1.2.5 ภูมิลำเนา ส่วนใหญ่เป็นคนในหมู่บ้าน ร้อยละ 87.5 และเป็นคนต่างถิ่น ร้อยละ 12.5

1) ผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 190 คน ส่วนใหญ่เป็นคนในหมู่บ้าน ร้อยละ 89.5 และเป็นคนต่างถิ่นร้อยละ 10.5

2) ผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 210 คน ส่วนใหญ่เป็นคนในหมู่บ้าน ร้อยละ 85.7 และเป็นคนต่างถิ่นร้อยละ 14.3

1.3 ทิวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.3.1 ขนาดที่ดินทำกิน โดยเฉลี่ยมีจำนวน 12 ไร่ ($\bar{X} = 12.17$ S.D. = 5.79)

1) ผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 190 คน ส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยมีจำนวน 10 ไร่ ($\bar{X} = 10.0$ S.D. = 2.34)

2) ผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 210 คน โดยเฉลี่ยมีจำนวน 14 ไร่ ($\bar{X} = 13.5$ S.D. = 2.41)

1.3.2 รายได้ครัวเรือน โดยเฉลี่ย จำนวน 25,500 บาท ($\bar{X} = 25,552.74$ S.D. = 7,446.79)

1) ผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 190 คน ส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยมีรายได้จำนวน 9,500 บาท ($\bar{X} = 9,472.5$ S.D. = 8,441.4)

2) ผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 210 คน โดยเฉลี่ยมีรายได้จำนวน 12,000 บาท ($\bar{X} = 12,120.5$ S.D. = 9,101.3)

1.3.3 ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและอาชีพ ประชาชนอาศัยในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมส่วนใหญ่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 54.3 และไม่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 45.7 คือ ไม่มีที่ทำกิน ขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ ไม่มีงานที่ตรงกับทักษะฝีมือให้ทำ อาหารการกินขาดแคลน/หาซื้อยากและหมู่บ้านลำหลังไม่ทันสมัย เป็นต้น หากพิจารณาในกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 44.6 ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 39.8

1.3.4 การอาศัยป่าทำกิน ประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมส่วนใหญ่อาศัยป่าเป็นแหล่งทำมาหากินในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.41$ S.D. = 0.45) โดยเห็นว่าพื้นที่ป่าไม้เป็นแหล่งเพาะปลูก ทำเกษตรกรรม เป็นสิ่งที่สร้างรายได้ เป็นแหล่งไม้ที่นำมาใช้ประโยชน์ได้ เป็นแหล่งที่อาศัยของสัตว์ป่าสามารถจับมาเป็นสินค้า และป่าไม้เป็นของทุก ๆ คนที่มีสิทธิเข้าไปใช้ประโยชน์ หากพิจารณาเป็นกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ต้องอาศัยป่าเป็นแหล่งทำมาหากินในระดับมาก ($\bar{X} = 2.67$ S.D. = 0.74) ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ต้องอาศัยป่าเป็นแหล่งทำมาหากินในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.31$ S.D. = 0.92)

1.3.5 วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.87$

S.D. = 0.29) โดยดำรงชีวิตตามอย่างเร่ร่อน เพราะขาดที่ดินทำกิน มีรายได้น้อยไม่พอเลี้ยงชีพ เพราะที่ดินทำกินไม่อุดมสมบูรณ์ เลี้ยงชีพคนในครอบครัวจำนวนมาก โดยการเช่าที่ดินทำกิน สามารถเลี้ยงชีพโดยทำเกษตรกรรมในพื้นที่ป่าสงวน และดำรงชีวิตตามความเชื่อว่าการแสวงหาความสุขของมนุษย์นั้นจำเป็นต้องบริโภคปัจจัยภายนอกมาก ๆ เพื่อความทันสมัย หากพิจารณาเป็นกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.86$ S.D. = 0.84) ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.51$ S.D. = 0.77)

1.4 ตัวแปรด้านจิตลักษณะของบุคคล

1.4.1 สำนึกในความเป็นเจ้าของ

ตัวแปรด้านจิตวิทยา กรอบสำนึกในความเป็นเจ้าของ ประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี มีสำนึกในความเป็นเจ้าของ ระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$ S.D. = 0.52) หากพิจารณากลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีสำนึกในความเป็นเจ้าของ ระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$ S.D. = 0.66) ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีสำนึกในความเป็นเจ้าของ ระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$ S.D. = 0.82)

1.4.2 ความผูกพันและกตัญญูรู้คุณต่อป่า

ตัวแปรด้านจิตวิทยา กรอบความผูกพันและกตัญญูรู้คุณต่อป่า ประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี มีความผูกพันและกตัญญูรู้คุณต่อป่า ระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$ S.D. = 0.59) หากพิจารณากลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีความผูกพันและกตัญญูรู้คุณต่อป่า ระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$ S.D. = 0.67) ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีความผูกพันและกตัญญูรู้คุณต่อป่า ระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$ S.D. = 0.80)

1.4.3 ความเชื่อและเคารพเกรงกลัวต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของป่า

ตัวแปรด้านจิตวิทยา กรอบความเชื่อและเคารพเกรงกลัวต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของป่า ประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี มีความเชื่อและเคารพเกรงกลัวต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของป่า ระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$ S.D. = 0.72) หากพิจารณากลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีความเชื่อและเคารพเกรงกลัวต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของป่า ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$ S.D. = 0.72) ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวน

แห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีความเชื่อและเคารพเกรงกลัวต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของป่า ระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$ S.D. = 0.76)

1.4.4 ทักษะคติต่อคุณค่าป่าและห่วงใยอนาคต

ตัวแปรด้านจิตวิทยา ภายใต้กรอบทัศนคติต่อคุณค่าป่าและห่วงใยในอนาคต ประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี มีทัศนคติต่อคุณค่าของป่าและห่วงใยในอนาคต ระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$ S.D. = 0.42) หากพิจารณาในกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีทัศนคติต่อคุณค่าป่าและห่วงใยในอนาคต ระดับมาก ($\bar{X} = 3.11$ S.D. = 0.72) ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีทัศนคติต่อคุณค่าป่าและห่วงใยในอนาคต ระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$ S.D. = 0.56)

1.5 ตัวแปรด้านชุมชน

1.5.1 องค์กรชุมชนในรูปคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีหน้าที่อนุรักษ์ป่า

ในชุมชนมีการจัดตั้งองค์กรชุมชนในรูปคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีหน้าที่อนุรักษ์ป่า ซึ่งประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี มีส่วนร่วมในการจัดตั้งองค์กรชุมชนในรูปคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีหน้าที่อนุรักษ์ป่า คิดเป็นร้อยละ 48.7 หากพิจารณาเป็นกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีส่วนร่วมการจัดตั้งองค์กรชุมชนในรูปคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีหน้าที่อนุรักษ์ป่า คิดเป็นร้อยละ 43.2 ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดตั้งองค์กรชุมชนในรูปคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีหน้าที่อนุรักษ์ป่า คิดเป็นร้อยละ 54.1

1.5.2 การประกอบพิธีกรรม

ประชาชนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี มีส่วนร่วมในการประกอบพิธีกรรม เช่น เลี้ยงผีปู่ตา ทอดผ้าป่าต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 45.8 หากพิจารณาเป็นกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ประชาชนมีการประกอบพิธีกรรม เช่น เลี้ยงผีปู่ตา ทอดผ้าป่าต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 38.9 ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า มีการประกอบพิธีกรรม เช่น เลี้ยงผีปู่ตา ทอดผ้าป่าต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 52.7

1.5.3 ความเป็นเอกภาพและความสามัคคีในชุมชน

ประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี คิดเห็นว่า ความเป็นเอกภาพและความสามัคคีในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 48.9 หากพิจารณาเป็นกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า คิดเห็นว่ามีความเป็นเอกภาพและความสามัคคี

ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 47.3 ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า คิดเห็นว่าเป็นเอกภาพและความสามัคคีในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 50.5

1.5.4 ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน

ประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่ คิดเห็นว่ามี ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน คิดเป็นร้อยละ 56.6 หากพิจารณาเป็น กลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คิดเห็นว่ามี ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน คิดเป็นร้อยละ 44.2 ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า สงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ประชาชนคิดเห็นว่ามี ความเข้มแข็งของผู้นำและ กฎระเบียบชุมชน คิดเป็นร้อยละ 68.9

1.6 ตัวแปรด้านภาครัฐ-เอกชน

1.6.1 ความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่ คิดเห็นว่ามี ความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 55.0 หาก พิจารณากลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ส่วนใหญ่คิดเห็นว่ามี ความ ชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 41.9 ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ส่วนใหญ่คิดเห็นว่ามี ความชัดเจนในการปักแนวเขต พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ร้อยละ 68.1

1.6.2 การยอมรับ ศรัทธาและเชื่อถือระบบราชการ

ประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่ ยอมรับ ศรัทธาและเชื่อถือระบบราชการ คิดเป็นร้อยละ 47.2 ผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อการทำกิน ส่วนใหญ่ยอมรับ ศรัทธาและเชื่อถือระบบราชการ คิดเป็นร้อยละ 39.2 ส่วนผู้ ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ส่วนใหญ่ยอมรับ ศรัทธาและเชื่อถือ ระบบราชการ ร้อยละ 55.1

1.6.3 สัมพันธภาพกับเจ้าหน้าที่รัฐ

ประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่ คิดเห็นว่ามี สัมพันธภาพกับเจ้าหน้าที่รัฐ คิดเป็นร้อยละ 35.8 หากพิจารณากลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพกับเจ้าหน้าที่รัฐ คิดเป็นร้อยละ 33.6 ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ส่วนใหญ่คิดเห็นว่ามี สัมพันธภาพกับเจ้าหน้าที่รัฐ คิดเป็นร้อยละ 37.9

1.6.4 การลงโทษทางกฎหมายและการสนับสนุนทางสังคม

ประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่ คิดเห็นว่า ในการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน มีการลงโทษทางกฎหมายและการสนับสนุนทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 50.1 หากพิจารณาเป็นกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ส่วนใหญ่คิดเห็นว่า การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน มีการลงโทษทางกฎหมายและการสนับสนุนทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 42.5 ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ส่วนใหญ่คิดเห็นว่า ในการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน มีการลงโทษทางกฎหมายและการสนับสนุนทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 56.2

1.6.5 การสนับสนุนจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก

ประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่ คิดเห็นว่า มีการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก คิดเป็นร้อยละ 68.9 หากพิจารณาในกลุ่มของผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่ามี การสนับสนุนจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก คิดเป็นร้อยละ 64.2 ส่วนผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน พบว่า ส่วนใหญ่คิดเห็นว่า มีการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก คิดเป็นร้อยละ 59.7

รายละเอียด และค่าสถิติอื่น ๆ ของข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติแสดงในตารางที่ 5-14

2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกประเภท

ซึ่งศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 400 คน จำแนกประเภทเป็นผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 190 คน และผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 210 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 สัญลักษณ์ใช้แทนตัวแปร

2.1.1 ตัวแปรอิสระ

1) ตัวแปรด้านประชากร

POP1 แทน ตัวแปรความสัมพันธ์กับชุมชน

มีหน่วยเป็นค่าเฉลี่ย

POP2 แทน ตัวแปรจำนวนแรงงานในครอบครัว

มีหน่วยเป็นคน

2) ตัวแปรด้านชีวสังคม

SEX	แทน	เพศ	มีหน่วยเป็นร้อยละ
AGE	แทน	อายุ	มีหน่วยเป็นปี
EDU	แทน	ระดับการศึกษา	มีหน่วยเป็นปี
HOM	แทน	ภูมิลำเนา	มีหน่วยเป็นร้อยละ
TIM	แทน	ระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน	มีหน่วยเป็นปี

3) ตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคม

ECO1	แทน	ขนาดที่ดินทำกิน	มีหน่วยเป็นไร่
ECO2	แทน	รายได้ครัวเรือน	มีหน่วยเป็นบาท
ECO3	แทน	ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและอาชีพ	มีหน่วยเป็นร้อยละ
ECO4	แทน	การอาศัยป่าทำกิน	มีหน่วยเป็นค่าเฉลี่ย
ECO5	แทน	วิถีชีวิตความเป็นอยู่	มีหน่วยเป็นค่าเฉลี่ย

4) ตัวแปรด้านจิตวิทยา

PSY1	แทน	สำนึกในความเป็นเจ้าของ	มีหน่วยเป็นค่าเฉลี่ย
PSY2	แทน	ความผูกพันและกตัญญูรู้คุณต่อป่า	มีหน่วยเป็นค่าเฉลี่ย
PSY3	แทน	ความเชื่อและเคารพเกรงกลัวต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของป่า	

มีหน่วยเป็นค่าเฉลี่ย

PSY4 แทน ทักษะคิดต่อคุณค่าป่าและห่วงใยอนาคต

มีหน่วยเป็นค่าเฉลี่ย

5) ตัวแปรด้านชุมชน

COM1 แทน การจัดองค์การชุมชนรูปคณะกรรมการที่มีหน้าที่อนุรักษ์ป่า

มีหน่วยเป็นร้อยละ

COM2 แทน การประกอบพิธีกรรม

มีหน่วยเป็นร้อยละ

COM3 แทน ความเป็นเอกภาพและความสามัคคีในชุมชน

มีหน่วยเป็นร้อยละ

COM4 แทน ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน

มีหน่วยเป็นร้อยละ

6) ตัวแปรด้านหน่วยงานของรัฐ-เอกชน

ORG1 แทน ความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

มีหน่วยเป็นร้อยละ

ORG2 แทน การยอมรับ ศรัทธาและเชื่อถือระบบราชการ

มีหน่วยเป็นร้อยละ

ORG3 แทน สัมพันธภาพกับเจ้าหน้าที่รัฐ

มีหน่วยเป็นร้อยละ

ORG4 แทน การลงโทษทางกฎหมายและการสนับสนุนทางสังคม

มีหน่วยเป็นร้อยละ

ORG5 แทน การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก

มีหน่วยเป็นร้อยละ

2.1.2 ตัวแปรตาม การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน

TRES แทน ผู้ที่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1 = ผู้ที่บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน

2 = ผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน

2.2 สัญลักษณ์ใช้แทนค่าสถิติ

\bar{X} , M	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean) หรือค่ามัชฌิมเลขคณิต
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
χ^2	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-Square) ค่าสถิติทดสอบความมีนัยสำคัญเกี่ยวกับความแตกต่างของข้อมูลระหว่างกลุ่มที่ตัวแปรอิสระมีมาตรวัดระดับกลุ่ม (Nominal Scale) หรือระดับอันดับ (Ordinal Scale)
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานของตัวแปรจำแนกแต่ละตัว (Discriminant Variables Coefficient) ที่แสดงให้เห็นว่าตัวแปรใด มีอิทธิพลหรือมีน้ำหนักในการจำแนกกลุ่มได้มากกว่าตัวแปรใด
Eigenvalue	แทน	ค่าที่แสดงความสามารถของสมการในการอธิบาย การผันแปรของตัวแปรทั้งหมด ถ้าค่าสูงแสดงว่าสมการนั้นอธิบายการผันแปรของตัวแปรได้มาก
Wilk's Lambda	แทน	ค่าที่ใช้วัดอำนาจการจำแนกของตัวแปรในสมการ กล่าวคือ หากนำตัวแปรใดเข้าสมการแล้วปรากฏว่าค่า Lambda สูงมากเท่าใดย่อมเป็นการบ่งบอกว่าตัวแปรที่เหลือจะอธิบายการเป็นสมาชิกของกลุ่มโดยสมการใหม่น้อยลง
T	แทน	การวัด แบ่งเป็น ก่อนการทดลอง (T1) และ หลังการทดลอง (T2)
SS	แทน	ผลรวมของกำลังสอง (Sum of square)
df	แทน	ค่าองศาอิสระ (Degrees of freedom)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของกำลังสอง (Mean Square)
MD	แทน	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference)
F	แทน	ค่าสถิติ F ที่ได้จากการคำนวณ (Multivariate F test)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
n	แทน	จำนวนประชาชนกลุ่มทดลอง

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกประเภท

การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกประเภทการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ 2 ประเภท คือ การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และการไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในปัจจัยแต่ละด้าน ผู้วิจัยนำเสนอดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ร้อยละของประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่าง ๆ

(N = 400)

ปัจจัยแต่ละด้าน	ผู้ที่บุกรุกป่าสงวน		ผู้ที่ไม่บุกรุกป่าสงวน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตัวแปรด้านชีวสังคม				
1. เพศ				
- ชาย	165	86.8	109	51.9
- หญิง	25	13.2	101	48.1
รวม	190	100.0	210	100.0
2. ระดับการศึกษา				
- ประถมศึกษา	16	8.4	18	8.6
- มัธยมศึกษาตอนต้น	69	36.3	71	33.8
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	77	40.5	79	37.6
- อนุปริญญา/ปวส.	20	10.5	30	14.3
- ปริญญาตรี	6	3.2	8	3.8
- สูงกว่าปริญญาตรี	2	1.1	4	1.9
รวม	190	100.0	210	100.0
3. ภูมิลำเนา				
- คนในหมู่บ้าน	170	89.5	180	85.7
- คนต่างถิ่น	20	10.5	30	14.3
รวม	190	100.0	210	100.0

ปัจจัยแต่ละด้าน	ผู้ที่บุกรุกป่าสงวน		ผู้ที่ไม่บุกรุกป่าสงวน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคม				
1. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและอาชีพ				
- ใช่	85	44.6	84	39.8
- ไม่ใช่	105	55.4	126	60.2
รวม	190	100.0	210	100.0
ตัวแปรด้านชุมชน				
1. องค์กรชุมชนในรูปแบบกรรมการหมู่บ้าน ที่มีหน้าที่อนุรักษ์ป่า				
- มี	82	43.2	113	54.1
- ไม่มี	108	56.8	97	45.9
รวม	190	100.0	210	100.0
2. ประกอบพิธีกรรม				
- มี	74	38.9	111	52.7
- ไม่มี	116	61.1	99	47.3
รวม	190	100.0	210	100.0
3. ความเป็นเอกภาพและความสามัคคีใน ชุมชน				
- มี	90	47.3	106	50.5
- ไม่มี	100	52.7	104	49.5
รวม	190	100.0	210	100.0
4. ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบ ชุมชน				
- มี	84	44.2	145	68.9
- ไม่มี	106	55.8	65	31.1
รวม	190	100.0	210	100.0

ปัจจัยแต่ละด้าน	ผู้ที่บุกรุกป่าสงวน		ผู้ที่ไม่บุกรุกป่าสงวน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตัวแปรด้านภาครัฐ-เอกชน				
1. ความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนฯ				
- มี	80	41.9	143	68.1
- ไม่มี	110	58.1	67	31.9
รวม	190	100.0	210	100.0
2. การยอมรับ ศรัทธาและเชื่อถือระบบราชการ				
- มี	74	39.2	116	55.1
- ไม่มี	116	60.8	94	44.9
รวม	190	100.0	210	100.0
3. สัมพันธภาพกับเจ้าหน้าที่รัฐ				
- มี	64	33.6	80	37.9
- ไม่มี	126	66.4	130	62.1
รวม	190	100.0	210	100.0
4. การลงโทษทางกฎหมายและการสนับสนุนทางสังคม				
- มี	86	42.5	118	56.2
- ไม่มี	104	54.8	92	43.8
รวม	190	100.0	210	100.0
5. การสนับสนุนจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก				
- มี	125	64.2	112	59.7
- ไม่มี	65	35.8	98	40.3
รวม	190	100.0	210	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มผู้ที่บุกรุกป่าสงวนแห่งชาติมีค่าร้อยละในตัวแปรแต่ละตัวแปรสูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่บุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ คือ เพศ การสนับสนุนจากหน่วยงานหรือ

บุคคลภายนอก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าเพศชายจะเป็นผู้แข็งแรง และมีความกล้า
ทำผิดกฎหมาย ที่สำคัญการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มีโอกาสนำที่ดินมาขายให้กับนายทุน
หรือบุคคลภายนอกได้

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุดของของประชากรในเขต
พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป (N = 400)

รายด้าน	\bar{X}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด
ตัวแปรด้านประชากร				
1. ความสัมพันธ์กับชุมชน				
- ผู้บุกรุก	3.44	.67	5	1
- ผู้ไม่บุกรุก	4.51	.72	5	1
โดยรวม 400 คน มีความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวม $\bar{X} = 3.41$ S.D. = .29)				
2. จำนวนแรงงานใน ครอบครัว				
- ผู้บุกรุก	2.2	2.48	6	1
- ผู้ไม่บุกรุก	3.1	1.06	3	2
โดยรวม 400 คน ผู้ที่เป็นแรงงานในครอบครัว เฉลี่ย 3 คน ($\bar{X} = 3.44$ S.D. = 1.67)				
ตัวแปรด้านชีวสังคม				
1. อายุ				
- ผู้บุกรุก	43.0	15.2	54	23
- ผู้ไม่บุกรุก	39.3	4.7	68	18
โดยรวม 400 คน เป็นผู้มีอายุเฉลี่ย 41 ปี ($\bar{X} = 41.01$ S.D. = 24.79)				
2. ระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน				
- ผู้บุกรุก	28.0	26.2	48	8
- ผู้ไม่บุกรุก	37.3	23.4	60	15
โดยรวม 400 คน มีระยะเวลาอาศัยในหมู่บ้าน เฉลี่ย 25 ปี ($\bar{X} = 25.13$ S.D. = 5.73)				

รายด้าน	\bar{X}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด
1. ขนาดที่ดินทำกิน				
- ผู้บุกรุก	10.0	2.34	24	3
- ผู้ไม่บุกรุก	13.5	2.41	16	4
โดยรวม 400 คน ที่มีขนาดที่ดินทำกินในปัจจุบันเฉลี่ย 12 ไร่ ($\bar{X} = 12.17$ S.D. = 5.79)				
2. รายได้ครัวเรือน				
- ผู้บุกรุก	9,472.5	8,441.4	20,340.5	2,009.6
- ผู้ไม่บุกรุก	12,120.5	9,101.3	39,760.3	3,360.3
3. การอาศัยป่าทำกิน				
- ผู้บุกรุก	2.67	.74	3	1
- ผู้ไม่บุกรุก	2.31	.92	3	1
4. วิธีชีวิตความเป็นอยู่				
- ผู้บุกรุก	2.86	.84	3	1
- ผู้ไม่บุกรุก	2.51	.77	3	1
ตัวแปรด้านจิตลักษณะของ บุคคล				
1. สำนึกในความเป็นเจ้าของ				
- ผู้บุกรุก	3.68	0.66	5	1
- ผู้ไม่บุกรุก	4.11	0.82	5	1
2. ความผูกพันและกตัญญูรู้คุณ ต่อป่า				
- ผู้บุกรุก	3.59	0.80	5	1
- ผู้ไม่บุกรุก	3.70	0.67	5	1
3. ความเชื่อและเคารพเกรง กลัวต่อ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ของป่า				
- ผู้บุกรุก	3.21	0.72	5	1
- ผู้ไม่บุกรุก	3.47	0.76	5	1

รายด้าน	\bar{X}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด
4. ทศนคติต่อคุณค่าป่าและ ห่วงใยอนาคต				
- ผู้บุกรุก	3.11	0.72	5	1
- ผู้ไม่บุกรุก	3.87	0.56	5	1

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มผู้ไม่บุกรุกป่าสงวนแห่งชาติมีค่าเฉลี่ยในตัวแปรแต่ละตัวแปรสูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่บุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ คือ อายุ การอาศัยป่าทำกิน และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีอายุมากจะอยู่ในหมู่บ้าน ไม่ได้เคลื่อนย้ายแรงงาน จึงมีเวลาออกไปทำนาและมองเห็นช่องทางการขยายที่ทำกิน ทั้งยังมีโอกาสเข้าป่าเพื่อหาสมุนไพร เก็บของป่าและลงแรงปลูกไร่พริก ไร่มัน ซึ่งเป็นโอกาสให้รุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินได้ ที่สำคัญการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เพราะมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่เร่ร่อนแค้นจึงต้องบุกรุกพื้นที่ป่า

จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ศึกษา ซึ่งได้แก่ค่าความถี่ (Frequency) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อใช้ในการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ก่อนที่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปทำการวิเคราะห์จำแนกประเภท อันได้แก่ การตรวจสอบการกระจายของข้อมูลในรูปของการแจกแจงปกติ (Normal Distribution) โดยการพิจารณาจากค่าความโด่ง (Kurtosis) ที่ไม่ควรมีค่าเกิน ± 3.0 และค่าความเบ้ (Skewness) ที่ไม่ควรมีค่าเกิน ± 1.0 และการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ทั้งนี้ด้วยข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์เชิงเส้นตรงที่ว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวควรมีความเป็นอิสระจากกัน กล่าวคือ ตัวแปรอิสระต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูงจนเกินไป ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ขึ้นได้

จากการตรวจสอบด้วยค่าสถิติหลายตัวดังกล่าว พบว่า ข้อมูลตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมาศึกษาในครั้งนี้จัดว่ามีกระจายในรูปการแจกแจงปกติ (Normality) ทั้งนี้เนื่องจากมีความโด่งอยู่ระหว่าง -0.82 ถึง 2.24 ขณะที่ค่าความเบ้มีค่าระหว่าง -0.21 ถึง 1.02 ผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลทั้งหมดเข้าทำการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) เพื่อศึกษาอิทธิพลตัวแปรอิสระทั้ง 25 ตัว ที่มีต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของ

ประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งผลจากการวิเคราะห์สามารถแสดงค่าสถิติพื้นฐานที่สำคัญ ๆ ของตัวแปรอิสระทุกตัว ที่แสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าความโค้ง และค่าความเบ้ ของตัวแปรอิสระทั้ง 25 ตัวแปร ซึ่งจะนำเข้าทำการวิเคราะห์จำแนกประเภท

ชื่อตัวแปรอิสระ	ค่าเฉลี่ย/ ร้อยละ	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่าความ โค้ง	ค่าความ เบ้
ตัวแปรด้านประชากร						
1. ความสัมพันธ์กับชุมชน	3.41	0.29	5	1	-0.82	-0.21
2. จำนวนแรงงานในครอบครัว	3.44	1.67	6	2	2.06	0.54
ตัวแปรด้านชีวสังคม						
1. เพศ	68.5	7.39	86	12	1.91	0.37
2. อายุ	41.01	24.79	57	21	-0.90	0.36
3. ระดับการศึกษา	12.04	6.79	16	4	-0.84	0.61
4. ระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน	87.5	5.44	80	30	0.89	0.33
5. ภูมิฐานะ	25.13	5.73	38	2	1.84	0.97
ตัวแปรด้านเศรษฐกิจ						
1. ขนาดที่ดินทำกิน	12.17	5.79	28	0	2.12	0.81
2. รายได้ครัวเรือน	25552.79	7446.79	226700	400	-1.51	1.02
3. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	0.52	0.44	1	0	-0.89	0.94
4. การอาศัยป่าทำกิน	2.41	0.45	3	1	1.29	0.25
5. วิถีชีวิตความเป็นอยู่	2.87	0.29	3	1	-0.94	-0.20
ตัวแปรด้านจิตวิทยา						
1. สำนึกในความเป็นเจ้าของ	3.78	.52	5	1	-1.02	-0.45
2. ความผูกพันและกตัญญู รู้คุณต่อป่า	3.64	.59	5	1	1.09	0.44
3. ความเชื่อความเคารพเกรงกลัว ต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของป่า	3.70	.72	5	1	-0.82	0.39
4. ทศนคติต่อคุณค่าป่าและ ห่วงใยอนาคต	3.49	.42	5	1	-0.83	-0.51

ชื่อตัวแปรอิสระ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่าความ โด่ง	ค่าความ เบ้
ตัวแปรด้านชุมชน						
1. องค์กรชุมชนในรูปแบบการ หมู่บ้านที่มีหน้าที่อนุรักษ์ป่า	48.7	6.47	1	0	-0.96	1.01
2. การประกอบพิธีกรรม	45.8	3.21	1	0	-0.91	-1.00
3. ความเป็นเอกภาพและความ สามัคคีภายในชุมชน	48.9	4.52	1	0	0.82	1.00
4. ความเข้มแข็งของผู้นำและ กฎระเบียบชุมชน	56.6	3.44	1	0	1.64	1.02
ตัวแปรด้านภาครัฐ-เอกชน						
1. ความชัดเจนในการปักแนว เขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	55.0	8.95	1	0	-2.24	0.26
2. การยอมรับ ศรัทธา และ เชื่อถือระบบราชการ	47.2	3.55	1	0	1.68	1.01
3. สัมพันธภาพกับเจ้าหน้าที่รัฐ	35.8	3.47	1	0	-1.82	1.01
4. การลงโทษทางกฎหมายและ การสนับสนุนทางสังคม	50.1	4.46	1	0	-0.97	0.24
5. การสนับสนุนจากหน่วยงาน หรือบุคคลภายนอก	68.9	5.23	1	0	0.82	0.05

ในขณะที่เดียวกันจากการหาค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละคู่ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 จำนวน 195 คู่ จากจำนวนทั้งหมด 325 คู่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.01 ถึง 0.59 และไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่า 0.60 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ตารางเมตริกแสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันที่ใช้ในการศึกษาทั้ง 25 ตัว รวม 325 คู่

	POP1	POP2	SEX	AGE	EDU	HOM	TIME	ECO1	ECO2	ECO3	ECO4	ECOS	PSY1	PSY2	PSY3	PSY4	COM1	COM2	COM3	COM4	ORG1	ORG2	ORG3	ORG4	ORG5	TRES		
POP1	1.000																											
POP2	.11'	1.000																										
SEX	.36"	.14'	1.000																									
AGE	.37"	.09	.35"	1.000																								
EDU	.32"	.16'	.42"	.39"	1.000																							
HOM	.16'	.19'	.14'	.17"	.23"	1.000																						
TIME	.22"	-.16'	.11'	.06	.05	-.27"	1.000																					
ECO1	.03	-.13'	.10'	.08	.02	-.11'	.11'	1.000																				
ECO2	.19'	-.14'	.04	.01	.04	-.23"	.39"	.22"	1.000																			
ECO3	.10'	.10'	.07	.04	.08	-.02	-.04	-.05	.01	1.000																		
ECO4	-.02	.08	-.02	-.03	.03	.13	-.04	.03	.04	.14'	1.000																	
ECO5	.06	.04	.06	.02	.07	.04	.04	.04	.06	.04	.10'	1.000																
PSY1	.40"	.10'	.37"	.23"	.27"	.13'	.17	.05	.08	.10'	.05	.08	1.000															
PSY2	.23"	.13'	.29"	.34"	.38"	.21'	.24'	.06	.15'	.13'	.06	.07	.29"	1.000														
PSY3	.31"	.10'	.36"	.39"	.25"	.18'	.21'	.03	.12'	.10'	.03	.04	.38"	.23"	1.000													
PSY4	.16'	.19'	.14'	.17"	.23'	.16'	.19'	.14'	.17"	.23'	.16'	.19'	.14'	.17'	.23"	1.000												
COM1	.22"	-.16'	.11'	.06	.05	.22"	-.16'	.11'	.06	.05	.22'	-.16'	.11'	.06	.05	.22"	1.000											
COM2	.03	-.13'	.10'	.08	.02	.03	-.13'	.10'	.08	.02	.03	-.13'	.10'	.08	.02	.03	.14'	1.000										
COM3	.19'	-.14'	.04	.01	.04	.19'	-.14'	.04	.01	.04	.19'	-.14'	.04	.01	.04	.19'	.09	.25"	1.000									
COM4	.10'	.10'	.07	.04	.08	.10'	.10'	.07	.04	.08	.10'	.10'	.07	.04	.08	.10'	.07	.04	.04	1.000								
ORG1	.22"	-.16'	.11'	.16'	.19'	.14'	.17"	.23"	.16'	.19'	.14'	.17"	.23'	.16'	.19'	.14'	.17'	.23"	.13'	.17'	1.000							
ORG2	.03	-.13'	.10'	.22"	-.16'	.11'	.06	.05	.22"	-.16'	.11'	.06	.05	.22"	-.16'	.11'	.06	.05	.22"	-.16'	.11'	1.000						
ORG3	.19'	-.14'	.04	.03	-.13'	.10'	.08	.02	.03	-.13'	.10'	.08	.02	.03	-.13'	.10'	.08	.02	.03	-.13'	.10'	.02	1.000					
ORG4	.10'	.10'	.07	.19'	-.14'	.04	.01	.04	.19'	-.14'	.04	.01	.04	.19'	-.14'	.04	.01	.04	.19'	-.14'	.04	.36"	.14'	1.000				
ORG5	.22"	-.16'	.11'	.10'	.10'	.07	.04	.08	.10'	.10'	.07	.04	.08	.10'	.10'	.07	.04	.08	.10'	.10'	.07	.37"	.09	.04	1.000			
TRES	-.55"	.28"	.39"	.23'	-.39"	.31"	.33"	-.28"	-.51"	-.39"	.11'	-.20'	.35"	.22"	-.27"	.31"	.10'	.36"	.21'	.47"	.59"	.02	.07	.04	.04	1.000		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากผลการตรวจสอบดังกล่าว จึงสามารถนำตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าวิเคราะห์ ในสมการจำแนกประเภทได้ โดยไม่ถือว่ามีผลกระทบขัดขวางเบื้องต้นทางสถิติแต่อย่างใด ซึ่งในการวิเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) แบบมีขั้นตอน (Stepwis Method) ด้วยวิธีการของ Wilks

การวิเคราะห์จำแนกประเภทเพื่อศึกษาอิทธิพลตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยทางประชากร ชีวสังคม เศรษฐกิจ จิตวิทยา ชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน ที่มีต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษามีเพียง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินกับกลุ่มผู้ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน สมการจำแนกประเภทจึงมีเพียงสมการเดียว ซึ่งมี 2 รูปแบบ คือ สมการจำแนกประเภทจากคะแนนดิบ (Unstandardized coefficient) ที่ใช้ประมาณค่าความเป็นจริงของกลุ่ม และสมการจำแนกประเภทจากคะแนนมาตรฐาน (Standardized coefficient) ซึ่งเป็นสมการที่แสดงน้ำหนัก (ลำดับของอิทธิพล) ตัวแปรแต่ละตัวที่มีต่อการจำแนกกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน และกลุ่มผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินออกจากกัน (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และประภาพรรณ อุ่ชอบ. 2538 : 177) สำหรับค่าสัมประสิทธิ์จากคะแนนมาตรฐาน เป็นค่าที่ปรับสัมประสิทธิ์จากคะแนนดิบโดยปรับข้อมูลเดิมแต่ละตัวให้มีความเบี่ยงเบนมาตรฐานเดียวกัน โดยมีค่าเท่ากับ 1 (สาวิตรี เทียนชัย. 2539 : 115)

อย่างไรก็ตามเพื่อให้การทำความเข้าใจเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ที่จะนำเสนอในลำดับต่อไปมีความสะดวกและต่อเนื่องยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่สืบเนื่องจากผลการวิเคราะห์จำแนกประเภทในส่วนของค่าสถิติเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นสภาพความแตกต่างของทุกปัจจัยทุกตัวแปรระหว่างกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน และกลุ่มผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน รวมทั้งค่าสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรอิสระแต่ละตัวไว้ในลำดับแรก ตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ F ที่ใช้ทดสอบเปรียบเทียบ ความแตกต่างของตัวแปรอิสระแต่ละตัวระหว่างกลุ่มผู้ปลูกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อการทำกิน และกลุ่มผู้ที่ไม่ปลูกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน

ปัจจัย	กลุ่มผู้ปลูก (N=190)		กลุ่มผู้ไม่ปลูก (N=210)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ตัวแปรด้านประชากร					
1. ความสัมพันธ์กับชุมชน	3.44	.67	4.51	.72	4.92*
2. จำนวนแรงงานในครอบครัว	3.5	1.06	2.8	2.48	2.12
ตัวแปรด้านชีวสังคม					
1. เพศ	76.1	.86	75.3	.91	3.42
2. อายุ	43.0	15.2	42.9	4.7	3.30
3. ระดับการศึกษา	8.16	3.34	7.21	3.68	1.67
4. ระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน	90.5	11.1	89.9	9.6	2.67
5. ภูมิลำเนา	28.0	26.2	28.5	23.4	2.92
ตัวแปรด้านเศรษฐกิจ					
1. ขนาดที่ดินทำกิน	10.6	2.34	11.5	2.41	1.72
2. รายได้ครัวเรือน	9472.5	8441.4	62120.5	30101.3	97.23**
3. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	0.44	.97	0.97	.64	2.95
4. การอาศัยป่าทำกิน	2.67	.74	2.31	.92	0.02
5. วิถีชีวิตความเป็นอยู่	2.51	.77	2.86	.84	1.06
ตัวแปรด้านจิตวิทยา					
1. สำนึกในความเป็นเจ้าของ	3.68	.66	4.11	.82	2.09
2. ความผูกพันและกตัญญูรู้คุณป่า	3.59	.80	3.70	.67	2.64
3. ความเชื่อและเคารพเกรงกลัวต่อ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ของป่า	3.21	.72	3.47	.76	3.25
4. หักสนคิดต่อคุณค่าป่าและห่วงใย อนาคต	3.11	.72	3.87	.56	3.77

ปัจจัย	กลุ่มผู้บุกรุก (N=190)		กลุ่มผู้ไม่บุกรุก (N=210)		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ตัวแปรด้านชุมชน					
1. องค์กรชุมชนในรูปคณะกรรมการหมู่บ้าน ที่มีหน้าที่อนุรักษ์ป่า	43.2	5.36	54.1	4.25	3.72
2. การประกอบพิธีกรรม	38.9	2.10	52.7	1.09	3.47
3. ความเป็นเอกภาพและความสามัคคี ในชุมชน	47.3	3.41	50.5	2.30	3.88
4. ความเข้มแข็งของผู้นำและ กฎระเบียบชุมชน	44.2	2.33	68.9	1.22	107.06**
ตัวแปรด้านภาครัฐ-เอกชน					
1. ความชัดเจนในการปักแนวเขต พื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติ	41.9	7.84	68.1	6.73	514.23**
2. การยอมรับ ศรัทธาและเชื่อถือ ระบบราชการ	39.2	2.44	45.1	1.33	3.98
3. สัมพันธภาพกับเจ้าหน้าที่รัฐ	33.6	2.36	37.9	1.25	2.67
4. การลงโทษทางกฎหมายและการ สนับสนุน ทางสังคม	45.2	3.35	56.2	2.24	0.21
5. การสนับสนุนจากหน่วยงานหรือ บุคคลภายนอก	64.2	4.12	59.7	3.01	3.55

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 9 พบว่า ตัวแปรด้านประชากร ตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคม ตัวแปรด้านชุมชนและตัวแปรด้านหน่วยงานภาครัฐ-เอกชน ระหว่างผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินและผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน มีความแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวม 4 ตัวแปรอิสระ คือ ความสัมพันธ์กับชุมชน รายได้ครัวเรือน ความเข้มแข็งของผู้นำและคณะกรรมการชุมชน และความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จากการที่ทั้ง 4 ตัวแปร มีอิทธิพลต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน อาจเป็นเพราะว่าผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน มีความสัมพันธ์กับชุมชนไม่ใกล้ชิด โดยเห็นว่าความเข้มแข็งของผู้นำและคณะกรรมการชุมชนไม่สามารถส่งผลต่อตนเอง ประกอบกับความไม่ชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เป็นแรงจูงใจอีกปัจจัย คือ รายได้ของครัวเรือนที่ได้นั้นไม่เพียงพอต่อการตอบสนองความต้องการของครัวเรือน

ส่วนตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่เหลือ ได้แก่ จำนวนแรงงานในครอบครัว เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่ในหมู่บ้าน ภูมิฐานะ ขนาดที่ดินทำกิน ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและอาชีพ การอาศัยป่าทำกิน วิธีชีวิตความเป็นอยู่ สำนึกในความเป็นเจ้าของ ความผูกพันและกตัญญูรู้คุณต่อป่า ความเชื่อและเคารพเกรงกลัวต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของป่า ทศนคติต่อคุณค่าป่าและห่วงใยอนาคต องค์การชุมชนในรูปคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีหน้าที่อนุรักษ์ป่า การประกอบพิธีกรรม ความเป็นเอกภาพและความสามัคคีในชุมชน ความเข้มแข็งของผู้นำและคณะกรรมการชุมชน การยอมรับ ศรัทธาและเชื่อถือระบบราชการ สัมพันธภาพกับเจ้าหน้าที่รัฐ การลงโทษทางกฎหมายและการสนับสนุนทางสังคม และการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกประเภทแบบมีขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม พบว่า จากจำนวนตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมด 25 ตัวแปร มีตัวแปรที่สามารถจำแนกประเภทของผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน และผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนทั้งสิ้น 4 ตัวแปร โดยมีลำดับการเข้าสู่สมการ (พิจารณาจากค่า Wilk's Lambda) ตามลำดับ คือ ความสัมพันธ์กับชุมชน รายได้ครัวเรือน ความเข้มแข็งของผู้นำและคณะกรรมการชุมชน และความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ดังแสดงในตาราง 10

ตารางที่ 10 ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน และกลุ่มผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน

ลำดับการ เข้าสมการ	ปัจจัยจำแนกกลุ่ม	ค่า Wilks' Lamda	Sig.
1	ความสัมพันธ์กับชุมชน	0.52 [*]	.000
2	รายได้ครัวเรือน	0.41 [*]	.000
3	ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน	0.39 [*]	.000
4	ความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวน แห่งชาติ	0.24 [*]	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แต่อย่างไรก็ตามลำดับที่แสดงในตารางที่ 10 ยังไม่ได้บ่งบอกว่าตัวแปรอิสระใดใน 4 ตัว มีอิทธิพลต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินมากน้อยแตกต่างกันอย่างไร ดังนั้นจึงต้องพิจารณาด้วยค่าสัมประสิทธิ์ที่อยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Standardized) จึงจะสามารถนำอิทธิพลของทั้ง 4 ตัวแปรอิสระมาเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งพบว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักหรืออิทธิพลเรียงลำดับจากมากไปน้อยตามลำดับ คือ ความสัมพันธ์กับชุมชน รายได้ครัวเรือน ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชนและความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 11 ค่าสัมประสิทธิ์จำแนกประเภทของตัวแปรในสมการจำแนกประเภทกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินและกลุ่มผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ทั้งในรูปคะแนนมาตรฐานและในรูปคะแนนดิบ

ลำดับ อิทธิพล	ปัจจัยจำแนกกลุ่ม	ค่าสัมประสิทธิ์จำแนกประเภท	
		รูปคะแนนมาตรฐาน	รูปคะแนนดิบ
1	ความสัมพันธ์กับชุมชน	0.52	0.11
2	รายได้ครัวเรือน	0.41	0.30
3	ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน	0.39	0.81
4	ความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	0.24	0.68

ค่าคงที่ (Constant) = - 11.87

จากตารางที่ 11 สรุปได้ว่า ในจำนวนตัวแปรทั้งหมด 25 ตัวแปรอิสระ ที่ผู้วิจัย นำเข้ามาศึกษาในครั้งนี้มีเพียง 4 ตัวแปร ที่เป็นตัวแปรในการจำแนกการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวน แห่งชาติเพื่อการทำกิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พิจารณาข้อมูลตามตารางจะเห็น ว่า ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน และความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่า สงวนแห่งชาติ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลมาก ซึ่งทั้ง 4 ตัวแปรดังกล่าวจะสามารถใช้อธิบาย ร่วมกันถึงการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน โดยอาศัยการนำค่าสัมประสิทธิ์ จำแนกประเภทที่อยู่ในรูปของคะแนนดิบมาสร้างเป็นสมการจำแนกประเภทเพื่อใช้คาดคะเน ความเป็นสมาชิกของกลุ่ม

$$Y = -11.87 + 0.11 (\text{ความสัมพันธ์กับชุมชน}) + 0.30 (\text{รายได้ของครัวเรือน} \\ + 0.81(\text{ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน}) + 0.68(\text{ความชัดเจนใน} \\ \text{การปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ})$$

เมื่อ $Y =$ กลุ่มผู้บุกรุก และกลุ่มผู้ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน

ในการศึกษาทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรจำแนกแต่ละตัวที่มีอิทธิพลต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ซึ่งถูกนำเข้าสู่สมการจำแนก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ โดยใช้ค่าจำแนกความเป็นสมาชิกกลุ่มที่ได้จากสมการจำแนก (Canonical discriminant functions) หรือที่เรียกว่า Function-Variable Correlation's (Norusis, M. J. 1989 : 16) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 4 ตัว มีทิศทางความสัมพันธ์เชิงลบทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ ความสัมพันธ์กับชุมชน รายได้ครัวเรือน ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน และความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (ดังแสดงในตารางที่ 12) การที่ทิศทางความสัมพันธ์เชิงลบสามารถอธิบายได้ว่ายิ่งบุคคลมีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยเท่าใดยิ่งทำให้บุคคลนั้นมีโอกาสบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติมากยิ่งขึ้น รายได้ครัวเรือนยังมีต่ำเท่าใดยิ่งทำให้บุคคลนั้นมีโอกาสบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติมากยิ่งขึ้น หากความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชนยังมีต่ำเท่าใดยิ่งทำให้บุคคลนั้นมีโอกาสบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติมากยิ่งขึ้น และความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติยังมีน้อยเท่าใดยิ่งทำให้บุคคลนั้นมีโอกาสบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติมากขึ้น ดังนั้นการป้องกันปัญหาบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อการทำกิน จะต้องพยายามหารูปแบบเพิ่มความสัมพันธ์กับชุมชน เพิ่มรายได้ครัวเรือน และเพิ่มความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน ส่วนความชัดเจนในการปัก

แนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ผู้เกี่ยวข้องต้องให้เห็นความชัดเจนขอบแนวของพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติยิ่งขึ้น

ตารางที่ 12 ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้กับผลการพิสูจน์สมมติฐานจากข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Data) ในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มปัจจัยและตัวแปรที่ใช้ ในการศึกษา	ทิศทางของ ความสัมพันธ์ ตามสมมติฐาน	ทิศทางของ ความสัมพันธ์ ตามผลการศึกษา	Function Variable Correlation's
ความสัมพันธ์กับชุมชน	-	-	0.524
รายได้ของครัวเรือน	-	-	0.413
ความเข้มแข็งของผู้นำและ กฎระเบียบชุมชน	-	-	0.392
ความชัดเจนในการปักแนวเขต พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	-	-	0.241

สรุปผลจากการศึกษาในครั้งนี้ ค่าสถิติต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์จำแนก ทำให้ผู้วิจัยสามารถกล่าวได้ว่า สมการจำแนกประเภทที่ได้มีความสามารถในการจำแนกประชากรออกเป็นกลุ่มได้ดี ทั้งนี้เนื่องจากสมการดังกล่าวมีอำนาจในการจำแนกสูง โดยดูจากค่าสัมพันธค่าโนนิคอล ที่สูง (Canonical Correlation = 0.90) และสอดคล้องกับค่า Wilk's Lambda ที่มีค่าต่ำ (Wilk's lambda = 0.19) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. = .00) ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการตัดสินใจสมการจำแนกประเภทผู้บุกรุกพื้นที่ป่า เพื่อ
การทำงาน และผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำงาน

Eigenvalue	Canonical Correlation	Wilk's Lambda	Chi-square (χ^2)	df	Sig.
4.08	0.90	0.19	640.80	7	.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับผลของการคาดประมาณ เมื่อนำสมการจำแนกที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้
ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้ง 400 คน เพื่อคาดคะเนความเป็นสมาชิก
ของกลุ่มว่าสมการที่ได้จะมีความสามารถในการทำนายหรือคาดคะเนได้ถูกต้องมากน้อย
เพียงใด พบว่า สามารถคาดคะเนกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำงานได้ถูกต้อง
ถึงร้อยละ 98.42 คือจาก 190 คนที่เป็นกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำงาน
สมการที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้สามารถคาดคะเนได้ถูกต้องถึง 187 คน ผิดพลาดเพียง 3 คน
เท่านั้น ส่วนกลุ่มผู้ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำงาน จำนวน 210 คนนั้น สมการ สามารถ
คาดคะเนได้ถูกต้องถึงร้อยละ 99.52 โดยผิดพลาดเพียง 1 คนเท่านั้น จึงอาจสรุปได้ว่าสมการ
ที่ได้จากการวิเคราะห์จำแนกประเภทในการศึกษาครั้งนี้ จัดว่าเป็นสมการที่ใช้ในการจำแนก
กลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำงาน และกลุ่มผู้ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ
เพื่อการทำงานได้ดี และมีประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงใน
ตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการคาดประมาณการจำแนกกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน และกลุ่มผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน โดยใช้สมการจำแนกประเภทที่ได้จากการวิจัย

ภาวะจริงของกลุ่ม	กลุ่มที่ได้จากการคาดคะเน		จำนวน
	กลุ่มผู้บุกรุก	กลุ่มผู้ไม่บุกรุก	
1. บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน จำนวน 190 คน	187 (คาดคะเนถูก)	3 (คาดคะเนผิด)	190
2. ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน จำนวน 210 คน	1 (คาดคะเนผิด)	209 (คาดคะเนถูก)	210
รวม 400 คน	188	212	400

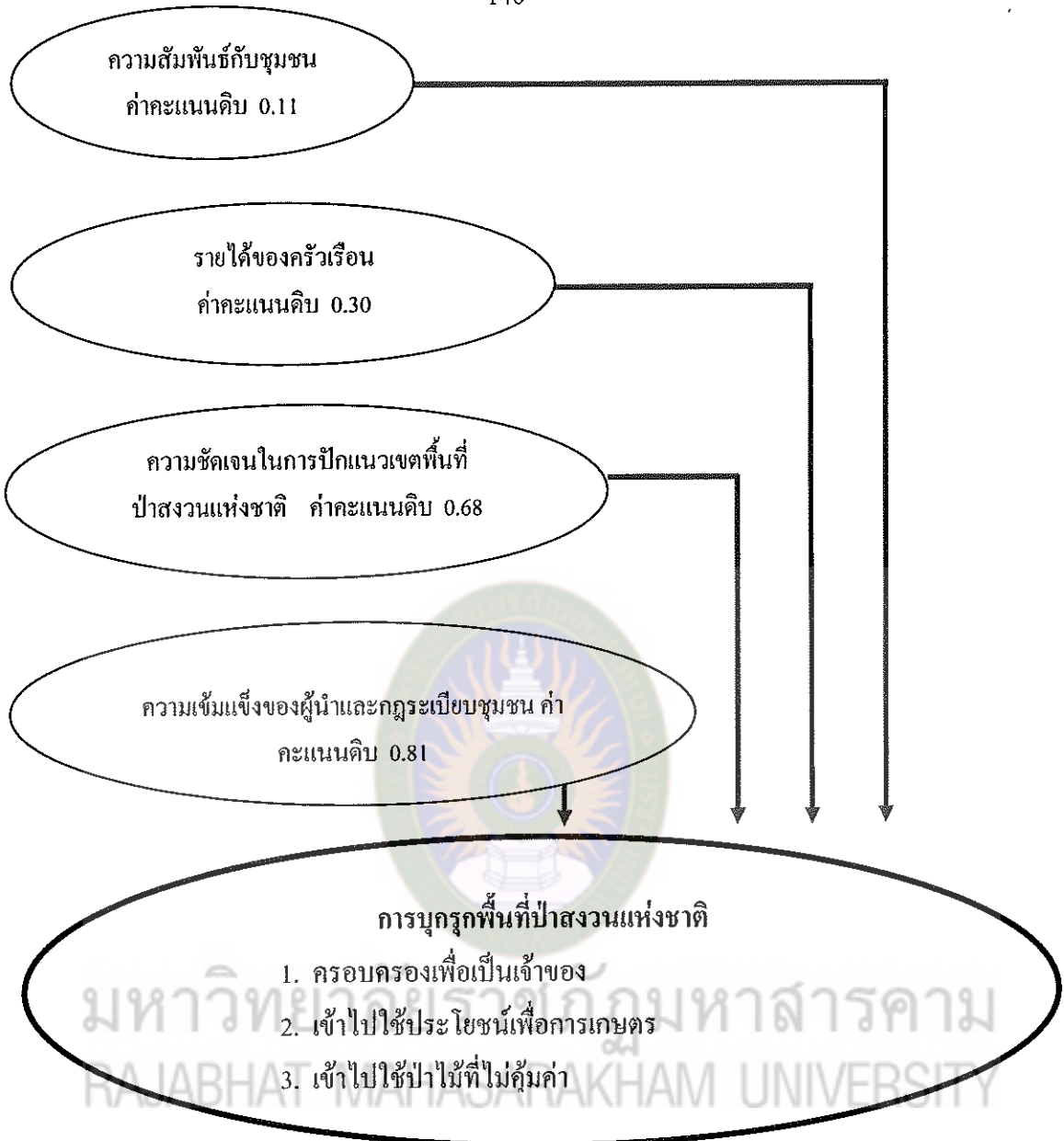
รวมกลุ่มที่สมการสามารถจำแนกได้ถูกต้อง $(187 + 209) = 396$ คิดเป็นร้อยละของการจำแนกถูกต้อง เท่ากับร้อยละ 99.00

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำมาเขียนเป็นแผนผังรูปภาพ เพื่อนำเสนอและระดมความคิดในการสร้างรูปแบบที่เหมาะสมในการวิจัยในระยะที่ 2 และนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบการแก้ไขปัญหา การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชน จังหวัดกาญจนบุรี ในการวิจัยระยะที่ 3 ต่อไป

จากผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี ได้สมการจำแนกประเภทความเป็นสมาชิกระหว่างกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินและกลุ่มผู้ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน โดยการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อหาตัวแปรที่มีอิทธิพลในการจัดกลุ่มตัวแปรตาม 2 ตัว คือ สามารถจัดกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินและกลุ่มผู้ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ดังสมการ

$$Y = -11.87 + 0.11(\text{ความสัมพันธ์กับชุมชน}) + 0.30(\text{รายได้ครัวเรือน}) \\ + 0.81(\text{ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน}) + 0.68(\text{ความชัดเจนใน} \\ \text{การปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ})$$

เมื่อ $Y =$ กลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน และกลุ่มผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ซึ่งแสดงตามแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 ตัวแปรหรือองค์ประกอบกรบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน

จากแผนภาพที่ 5 ค่าคะแนนดิบเรียงตามลำดับ คือ ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน ค่าคะแนนดิบ 0.81 ความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ค่าคะแนนดิบ 0.68 รายได้ของครัวเรือน ค่าคะแนนดิบ 0.30 และความสัมพันธ์กับชุมชน ค่าคะแนนดิบ 0.11 ดังนั้น โมเดลหรือรูปแบบที่ได้จากผลการวิจัยระยะที่ 1 จะต้องให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมของชุมชน หรือการให้ชุมชนเป็นเครือข่ายควบคุม (Social Network Control) และต้องทำสัญญาประชาคมในแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ขณะเดียวกันต้องให้บุคคลได้มีโอกาสหารายได้พอเพียงในการดำรงชีวิต และได้มีโอกาสสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแนวคิดผู้วิจัยได้นำเสนอสู่การระดมความคิดเห็นในการวิจัยระยะที่ 2 ต่อไป

การระดมความคิดเห็นในการวิจัยระยะระยะที่ 2

การวิเคราะห์ผลการระดมความคิดเห็นในการวิจัยระยะระยะที่ 2 มีการดำเนิน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบการพัฒนา ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการแก้ไขปัญหามลพิษที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชน จังหวัดกาญจนบุรี โดยระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสังเคราะห์รูปแบบในการวิจัยระยะที่ 2 โดยมีเป้าหมายการสังเคราะห์ว่า รูปแบบพัฒนารูปแบบการแก้ไขปัญหามลพิษที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินของประชาชน จังหวัดกาญจนบุรี ควรจะเป็นอย่างไร วิธีดำเนินการพัฒนาโดยใช้ผลการวิจัยระยะที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 เลือกผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยดำเนินการเลือกผู้เชี่ยวชาญ โดยการรวบรวมรายชื่อนักวิจัย นักวิชาการ ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบุกรุกป่า ได้จำนวน 16 รายชื่อ และนำรายชื่อมาขอคำปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรี คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน

ขั้นตอนที่ 3 ระดมความคิดเห็น ผู้วิจัยทำแบบสอบถามที่เป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questions) ที่มีประเด็นตัวแปรเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน รายได้ครัวเรือน ตัวแปรด้านชุมชนและตัวแปรด้านภาครัฐ-เอกชน ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเป็นรายบุคคล เมื่อได้รับคำตอบแล้วผู้วิจัยจะถูกนำมาวิเคราะห์ จัดประเภท และหมวดหมู่ ให้ง่ายแก่การเข้าใจ แล้วพัฒนาแบบสอบถามที่มีคำถามประเภทปลายปิด (Close-Ended Questions) ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญเรียงลำดับความสำคัญ

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญผ่านการตอบแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า กิจกรรมและเนื้อหาที่ควรจัดให้กับประชาชนตามตัวแปร ความสัมพันธ์กับชุมชน รายได้ครัวเรือน ตัวแปรด้านชุมชนและตัวแปรด้านภาครัฐ-เอกชน ควรใช้มิติสังคมและมิติภาครัฐในการแก้ไขปัญหาบุกรุกป่าไม้ โดยมีรายละเอียดข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ตามข้อมูลตามตารางที่ 15

จากนั้นผู้วิจัยนำประเด็นจากแบบสอบถามปลายเปิดมาพัฒนาเป็นแบบสอบถามปลายปิด ให้ผู้เชี่ยวชาญเลือกตอบว่า กิจกรรมและเนื้อหาการแก้ไขปัญหาคารุณกรพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเลือกกิจกรรมในแต่ละตัวแปร ดังนี้

ตัวแปร ความสัมพันธ์กับชุมชน กิจกรรม อาสาสมัครรักษ์ป่าชุมชน
 ตัวแปร รายได้ครัวเรือน กิจกรรม เสริมธุรกิจพอเพียง รายได้เสริม
 ตัวแปร ความเข้มแข็งของผู้นำ+กฎระเบียบฯ กิจกรรม สัญญาว่าจะ “รักษ์ป่า”
 ตัวแปร ความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ฯ กิจกรรม สัญญาว่าจะ “รักษ์ป่า”

ตารางที่ 15 ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญต่อกิจกรรมและเนื้อหาการแก้ไขปัญหาคารุณกรพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี ตัวแปร ความสัมพันธ์กับชุมชน รายได้ครัวเรือน ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน และความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (N = 10)

ปัจจัยที่ส่งผลการแก้ไขปัญหาคารุณกรพื้นที่ป่า	กิจกรรมที่ควรใช้ในการแก้ไขปัญหาคารุณกรพื้นที่ป่า	ผู้เชี่ยวชาญ	
		จำนวน	ร้อยละ
1. ความสัมพันธ์กับชุมชน	1. ใช้มิติทางสังคมในการแก้ไขปัญหาคารุณกรพื้นที่ป่า	10	100.00
2. รายได้ครัวเรือน	2. ใช้มิติเศรษฐกิจพอเพียงแก้ไขการคารุณกรพื้นที่ป่า	10	100.00
3. ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน	3. ใช้มิติทางสังคมในการแก้ไขปัญหาคารุณกรพื้นที่ป่า	10	100.00
4. ความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	4. ใช้มิติทางสังคมและนิติภาครัฐเพื่อการแก้ไขปัญหาคารุณกรพื้นที่ป่า	10	100.00

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยทำการรวบรวมน้ำหนักคะแนนของกิจกรรมการแก้ไขปัญหาคารุณกรพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชน โดยผู้วิจัยกำหนดการดำเนินกิจกรรมด้วยโครงการ “รักษ์ป่า” จำนวน 4 กิจกรรม และจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นว่า 4 กิจกรรมที่จะกำหนดในโครงการมีความเหมาะสมระดับใด พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า ทุกกิจกรรมมีระดับควรนำไปใช้ (รายละเอียดโครงการแสดงอยู่ในภาคผนวก และรายละเอียดตามตารางที่ 16)

จากการระดมสมอง ผู้เชี่ยวชาญได้พบว่าทั้ง 4 ตัวแปร เป็นตัวแปรด้านสังคมและส่วนบุคคล ดังนั้นกิจกรรมที่ควรใช้ในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ จึงใช้มิติต่างๆ เช่น ใช้มิติทางสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติภาครัฐในการแก้ไขปัญหาบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อกิจกรรมและเนื้อหาในโครงการ “รักษป่า”

กิจกรรมและเนื้อหาในโครงการรักษป่า	\bar{X}	S.D.	การประเมิน
ความสัมพันธ์กับชุมชน			
1. กิจกรรมอาสาสมัครรักษป่าชุมชน	4.22	0.65	นำไปใช้
รายได้ครัวเรือน			
2. กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง	3.67	0.65	นำไปใช้
3. กิจกรรมรายได้เสริม	3.99	0.80	นำไปใช้
ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน			
4. สัญญาว่าจะ “รักษป่า”	4.09	0.84	นำไปใช้
ความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ			
5. สัญญาว่าจะ “รักษป่า”	3.88	0.58	นำไปใช้
โดยรวม	3.99	0.35	นำไปใช้

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นพัฒนาโครงการ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยเขียนโครงการ “รักษป่า”

ให้มีความครอบคลุมความสัมพันธ์กับชุมชน รายได้ครัวเรือน ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน และความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรม

กิจกรรมที่ได้จากการเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 กิจกรรม ผู้วิจัยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม เพื่อวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหา การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรีก่อนการนำไปทดลองใช้จริง พบว่า มีความเหมาะสม ตามที่แสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการ
แก้ไขปัญหา การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชน
จังหวัดกาญจนบุรี

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1. รูปแบบกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา การบุกรุกพื้นที่ป่า สงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม	4.400	.549	มาก
2. กิจกรรมของรูปแบบเพื่อการแก้ไขปัญหา การบุกรุก พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินมีความ สอดคล้องกัน	4.400	.838	มาก
3. รูปแบบกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา การบุกรุกพื้นที่ป่า สงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน มีขั้นตอนและ วิธีดำเนินการชัดเจน	4.400	.549	มาก
4. รูปแบบกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถแก้ไข ปัญหา การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำ กินได้	4.400	.549	มาก
5. รูปแบบกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา การบุกรุกพื้นที่ป่า สงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน มีความสะดวกในการ นำไปใช้	4.200	.448	มาก
6. รูปแบบกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา การบุกรุกพื้นที่ป่า สงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินมีความเหมาะสมในการ นำไปใช้	3.800	.447	มาก
เฉลี่ยโดยรวม	4.257	.560	มาก

จากตารางที่ 17 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการแก้ไขปัญหา การบุกรุก
พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อพิจารณาความ
คิดเห็น โดยรวมของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบการแก้ไขปัญหการบุกรุก

รุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

การเข้าร่วมโครงการรักษ์ป่า ที่มี 4 กิจกรรม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์จุดมุ่งหมาย ลักษณะกิจกรรม กรอบแนวคิดและผลผลิตที่คาดหวัง โดยมีรายละเอียดเนื้อหา กิจกรรม โดยการแบ่งช่วงเวลาของแต่ละวันที่อบรมอย่างเหมาะสมและสอดคล้องตามจำนวนวันที่อบรม ช่วงระยะเวลา เพื่อให้เห็นถึงขั้นตอนของการอบรมและกระบวนการอย่างชัดเจน จึงขอเสนอรายละเอียด ดังนี้

ในการดำเนินโครงการ “รักษ์ป่า” มีช่วงการดำเนินงานนับตั้งแต่ การเก็บข้อมูลก่อนการเข้าร่วมโครงการ (Pretest) จนถึงการเก็บข้อมูลหลังการเข้าร่วมโครงการ (Posttest) ใช้เวลา 6 เดือน โดยมีการจัดอบรมตามโครงการ 4 ครั้ง การอบรมเสร็จสิ้นแต่ละครั้ง ผู้เข้าร่วมโครงการจะกลับลงพื้นที่และทำงานต่อเนื่อง โดยมีเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ-เอกชนเข้าดำเนินโครงการต่อเนื่องเช่นกัน โดยเป็นไปในลักษณะภาครัฐเข้าไปมีส่วนร่วม (ประชาชนเป็นแกนหลักภาครัฐเพียงเข้าไปมีส่วนร่วม)

การดำเนินโครงการ “รักษ์ป่า” ครั้งนี้ ประกอบด้วย กระบวนการและขั้นตอนที่วิทยากรใช้การบรรยาย กิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ และปรับพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของโครงการ โดยมีรายละเอียดกิจกรรมในโครงการ “รักษ์ป่า” ดังนี้

1. กิจกรรมที่ 1 อาสาสมัครรักษ์ป่าชุมชน

1.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อปรับสภาพหรือบรรยากาศของชุมชนที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน

1.2 กรอบเนื้อหา

งานวิจัยนี้ กรอบเนื้อหาความสัมพันธ์กับชุมชน คือ องค์กรชุมชนในรูปแบบของคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีหน้าที่อนุรักษ์ป่า การประกอบพิธีกรรม เช่น เลี้ยงผีปู่ตา ทอดผ้าป่าต้นไม้ ความเป็นเอกภาพและความรักสามัคคีภายในชุมชน และความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบของชุมชน ในกิจกรรมนี้ผู้วิจัยเน้นที่ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบของชุมชน (จากการสัมภาษณ์ประชาชน)

1.3 วิธีดำเนินการ

- 1) ผู้บรรยายดำเนินการบรรยายข้อกำหนดอาสาสมัครรักษ่าป่าชุมชน
- 2) ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ สมัครเป็นอาสาสมัครรักษ่าป่าชุมชน
- 3) ลงพื้นที่ป่าชุมชน เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับป่า และป่าชุมชน
- 4) ให้ผู้เข้าร่วมโครงการซักถามปัญหาหรืออภิปรายประเด็นที่น่าสนใจ
- 5) ผู้เข้าร่วมโครงการกลับลงพื้นที่และทำงานต่อเนื่อง

1.4 ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการ

- 1) ฟังบรรยายข้อกำหนดอาสาสมัครรักษ่าป่าชุมชน
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 1 (วันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 4 (วันที่ 10-11 มิถุนายน 2553)
 การทบทวน

- 2) สมัครเป็นอาสาสมัครรักษ่าป่าชุมชน
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 1 (วันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ 2553)

- 3) ลงพื้นที่ป่าชุมชน เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับป่า
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 1 (วันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 2 (วันที่ 26-27 มีนาคม 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 3 (วันที่ 25-26 เมษายน 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 4 (วันที่ 10-11 มิถุนายน 2553)
 - การกลับลงพื้นที่และทำงานต่อเนื่องทุกครั้งตลอด 6 เดือน

2. กิจกรรมที่ 2 และ 3 กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงและกิจกรรมรายได้เสริม

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เข้าอบรม ได้ตระหนักถึงคุณค่าในการดำเนินชีวิตบนวิถีความคิด
ทางด้าน เศรษฐกิจพอเพียงและกิจกรรมรายได้เสริม

2.2 กรอบเนื้อหา

ในงานวิจัยนี้ กรอบเนื้อหารายได้ของครัวเรือน คือ จำนวนเงินที่คนใน
ครอบครัว ทั้งหมดได้รับเฉลี่ยต่อเดือน ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปลูก
พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน โดยการฝึกวิเคราะห์ ความ
พอประมาณ ความมีเหตุมีผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บนฐานของความรู้
และคุณธรรมในการใช้ชีวิต

2.3 วิธีดำเนินการ

- 1) ผู้บรรยายดำเนินการบรรยายเสริมธุรกิจพอเพียง ภายใต้อายุ 3 ชั่วโมง 2 เดือน
- 2) ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ เป็นสมาชิกการพัฒนาอาชีพเสริมรายได้-ชีวิตพอเพียง
- 3) ลงพื้นที่ป่าชุมชน ชุมชนอื่น ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับป่า และวิถีชีวิตอย่างพอเพียง
- 4) ให้ผู้เข้าร่วมโครงการซักถามปัญหาหรืออภิปรายประเด็นที่น่าสนใจ
- 5) ผู้เข้าร่วมโครงการกลับลงพื้นที่และทำงานต่อเนื่อง

2.4 ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการ

- 1) ผู้บรรยายดำเนินการบรรยายเสริมธุรกิจพอเพียง ภายใต้อายุ 3 ชั่วโมง 2 เดือน
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 2 (วันที่ 26-27 มีนาคม 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 4 (วันที่ 10-11 มิถุนายน 2553)
- 2) สมัครเป็นสมาชิกการพัฒนาอาชีพเสริมรายได้-ชีวิตพอเพียง
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 1 (วันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ 2553)
- 3) ลงพื้นที่ป่าชุมชน ชุมชนอื่น ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในป่า และใช้ชีวิตพอเพียง
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 1 (วันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 2 (วันที่ 26-27 มีนาคม 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 3 (วันที่ 25-26 เมษายน 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 4 (วันที่ 10-11 มิถุนายน 2553)
 - การกลับลงพื้นที่และทำงานต่อเนื่องทุกครั้งตลอด 6 เดือน
- 4) ให้ผู้เข้าร่วมโครงการซักถามปัญหาหรืออภิปรายประเด็นที่น่าสนใจ
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 1 (วันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 2 (วันที่ 26-27 มีนาคม 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 3 (วันที่ 25-26 เมษายน 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 4 (วันที่ 10-11 มิถุนายน 2553)

- 5) ผู้เข้าร่วมโครงการกลับลงพื้นที่และทำงานต่อเนื่อง
- การดำเนินโครงการครั้งที่ 1 (วันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 2 (วันที่ 26-27 มีนาคม 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 3 (วันที่ 25-26 เมษายน 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 4 (วันที่ 10-11 มิถุนายน 2553)

3. กิจกรรมที่ 4 สัญญาว่าจะ “รักษป่า”

3.1 จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมตระหนักถึงความสำคัญของสัญญาประชาคมภายในหมู่บ้านเพราะสัญญาประชาคมเป็นการสนับสนุนทางสังคม ที่มีต่อบุคคล ซึ่งสัญญาประชาคมหากจะได้รับการยอมรับต้องมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้ตระหนักถึงคุณค่า และความสำคัญของตนเองว่าตนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่ายิ่งต่อการพัฒนาชุมชน

3.2 กรอบเนื้อหา

ในงานวิจัยนี้ กรอบเนื้อหา รายได้ของครัวเรือน คือ จำนวนเงินที่คนในครอบครัว ทั้งหมด ได้รับเฉลี่ยต่อเดือน ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน

3.2 วิธีดำเนินการ

1. ผู้บรรยายดำเนินการบรรยายตามเนื้อหา
2. ให้ผู้เข้ารับการอบรมซักถามปัญหาหรืออภิปรายประเด็นที่น่าสนใจ
3. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมหาเป้าหมายทางการศึกษา

3.3 ระยะเวลาที่ใช้

- 1) พึ่งบรรยายสรุปของอาสาสมัครรักษป่าชุมชน
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 4 (วันที่ 10-11 ตุลาคม 2553)
- 2) การยืนยันเป็นอาสาสมัครรักษป่าชุมชน
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 1 (วันที่ 11-12 ตุลาคม 2553)
- 3) ลงพื้นที่ป่าชุมชน เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับป่า
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 1 (วันที่ 11-12 ตุลาคม 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 2 (วันที่ 26-27 ตุลาคม 2553)
 - การดำเนินโครงการครั้งที่ 3 (วันที่ 25-26 พฤศจิกายน 2553)

- การดำเนินโครงการครั้งที่ 4 (วันที่ 10-11 พฤศจิกายน 2553)

การวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบการแก้ปัญหาการบุกรุกป่าไม้ในการวิจัยระยะที่ 3

ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เป็นการทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการแก้ไขปัญหาค่าที่ดินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อลดการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้การเปรียบเทียบกันระหว่างก่อนเข้าร่วมโครงการและหลังการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน

ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐานข้อที่ 2 คือ หลังการทดลองใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหาค่าที่ดินที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชน จังหวัดกาญจนบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้เข้าร่วมโครงการ “รักษ์ป่า” ที่มีกิจกรรมเพื่อการพัฒนาในตัวแปรหรือองค์ประกอบการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) ความสัมพันธ์กับชุมชน 2) รายได้ครัวเรือน 3) ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน และ 4) ความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มทดลองและค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรซึ่งกลุ่มทดลองในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการสุ่มจากประชากรซึ่งเป็นประชาชนที่มีคดีบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน ใช้ค่าสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ของคะแนนการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 คือ ความสัมพันธ์กับชุมชน

องค์ประกอบที่ 2 คือ รายได้ครัวเรือน

องค์ประกอบที่ 3 คือ ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบชุมชน

องค์ประกอบที่ 4 คือ ความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

จากการวัดก่อนและหลังการทดลองของผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินที่เข้าร่วมโครงการรักษ์ป่า

สำหรับรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโค้ง (Kurtosis) ของการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน 3 ด้าน จำแนกตามระยะเวลา

ระยะเวลา/ปัจจัย	N	\bar{X}	S.D.	SKEWNESS	KURTOSIS
Pretest					
ครอบครองเพื่อเป็นเจ้าของ	30	4.22	.32	-.041	.021
เข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อ	30	4.75	.44	-.052	.255
การเกษตร					
เข้าไปใช้ป่าไม้ที่ไม่คุ้มค่า	30	4.80	.64	-.034	.198
Posttest					
ครอบครองเพื่อเป็นเจ้าของ	30	3.43	.21	-.078	-.486
เข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อ	30	3.54	.34	-.579	.387
การเกษตร					
เข้าไปใช้ป่าไม้ที่ไม่คุ้มค่า	30	4.21	.43	-.548	.234

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติทดสอบความแปรปรวนแบบวัดซ้ำสำหรับตัวแปรหลายตัว (Repeated Measures MANOVA) โดยทดสอบการแจกแจงปกติหลายตัวแปร (Multivariate Normality) พบว่า ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ มีการแจกแจงเป็นปกติ เมื่อได้พิจารณาจากค่าความเบ้ (Skewness) พบว่า ตัวแปรองค์ประกอบการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ส่วนใหญ่จะเบ้ซ้ายเล็กน้อย และจากค่าความโค้ง (Kurtosis) ส่วนใหญ่มีลักษณะโค้งเพียงเล็กน้อยเช่นกัน

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบคะแนนการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ก่อนหลัง
เข้าร่วมโครงการ โดยเป็นการทดสอบแบบ Multivariate

Multivariate Tests

Effect		Value	F	Sig.
Within Subjects	ระยะเวลา Pillai's Trace	1.000	5286.148**	.000
	Wilks' Lambda	.000	5286.148**	.000
	Hotelling's Trace	15362.305	5286.148**	.000
	Roy's Largest Root	15362.305	5286.148**	.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การเปรียบเทียบโดยการทดสอบ Multivariate จากพิจารณาระยะเวลาก่อนและหลัง
การเข้าร่วมโครงการเพื่อแก้ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน โดยใช้การ
วัดด้วยวิธีการ Pillai's Trace, Wilks' Lambda, Hotelling's Trace, และ Roy's Largest Root
พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significants) ที่ระดับ .000 เท่ากัน แสดงว่า คะแนนการทดสอบ
ก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการฯ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าคะแนนหลัง
การเข้าร่วมโครงการสูงกว่าก่อนร่วมโครงการซึ่งสรุปตามสมมติฐาน คือ การบุกรุกพื้นที่ป่า
สงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินลดลงหลังจากการทดลองใช้รูปแบบ (โครงการ) ที่ผู้วิจัยสร้าง
ขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบ Univariate Tests เพื่อเปรียบเทียบแต่ละตัวแปรต่อไปใน
ตารางที่ 20

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบคะแนนการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินก่อนหลัง
เข้าร่วมโครงการ โดยเป็นการทดสอบแบบ Univariate Univariate Tests

แหล่งความแปรปรวน	การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนเพื่อการทำกิน	SS	df	MS	F	Sig.
เวลา	ครอบครองเพื่อเป็นเจ้าของ	3.063	1	3.063	4.35*	.000
	เข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร	16.000	1	16.000	3.97*	.005
	เข้าไปใช้ป่าไม้ที่ไม่คุ้มค่า	27.562	1	27.562	4.15*	.000
ความคลาดเคลื่อน (เวลา)	ครอบครองเพื่อเป็นเจ้าของ	612.375	28	8.748	-	-
	เข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร	487.556	28	6.965	-	-
	เข้าไปใช้ป่าไม้ที่ไม่คุ้มค่า	464.875	28	6.641	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 20 เมื่อทดสอบด้วย Univariate Test เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน โดยจำแนกตามองค์ประกอบการบุกรุกป่า พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จึงสรุปผลการวิจัยได้ว่า ตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ที่อยู่ในกลุ่มตัวแปรจำแนก เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้นำเอาทั้ง 4 ตัวแปร มาออกแบบกิจกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน สามารถแบ่งได้เป็น 4 กิจกรรม เมื่อผู้วิจัยนำมาทดลองใช้โดยจัดทำเป็นโครงการ พบว่าความตั้งใจที่จะปฏิบัติตัวในการครอบครองเพื่อเป็นเจ้าของ เข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร และเข้าไปใช้ป่าไม้ที่ไม่คุ้มค่าภายหลังการเข้าร่วมโครงการฯ ลดลง ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภาพและสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1

การหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนุกรุกป่า

มีตัวแปรอิสระ
25 ตัวแปร

ตัวแปรจำแนกประเภท
มี 4 ตัวแปร

การวิจัยระยะที่ 2

การระดมสมองจากผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์องค์ประกอบ
จาก 4 ตัวแปร

- 1. ได้โครงการ “รักษ์ป่า”
- 2. ได้จำนวน 4 กิจกรรม

การทดลองใช้โครงการ “รักษ์ป่า” และ
4 กิจกรรมเพื่อลดพฤติกรรมนุกรุก
ป่า

การวิจัยระยะที่ 3

แผนภาพที่ 6 การดำเนินการวิจัยทั้ง 3 ระยะ

จากแผนภาพที่ 6 สรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมด 25 ตัวแปร มีเพียง 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความสัมพันธ์กับชุมชน 2) รายได้ครัวเรือน 3) ความเข้มแข็งของผู้นำและคณะกรรมการชุมชน และ 4) ความชัดเจนในการปักแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่เป็นตัวแปรจำแนกการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรจำแนกแต่ละตัวที่มีอิทธิพลต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ซึ่งถูกนำเข้าสู่สมการจำแนก มีทิศทางความสัมพันธ์เชิงลบทั้ง 4 ตัวแปร ส่วนผลของการคาดประมาณสมการจำแนก สามารถคาดคะเนกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ได้ถูกต้องถึงร้อยละ 98.42

เมื่อรูปแบบการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี ที่มีองค์ประกอบ 4 ตัว โดยระดมสมองจากผู้เชี่ยวชาญ 10 ท่าน ทำให้ได้รูปแบบการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี ในรูปของกิจกรรมโครงการ “รักษป่า” ที่ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมอาสาสมัครรักษป่าชุมชน 2) กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง 3) กิจกรรมรายได้เสริม และ 4) กิจกรรมสัญญาว่าจะ “รักษป่า”

ผู้วิจัยทดลองนำรูปแบบการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี มาใช้กับกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 30 คน พบว่า กลุ่มทดลองดังกล่าวมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติตัวในการครอบครองเพื่อเป็นเจ้าของ เข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรและเข้าไปใช้ป่าไม้ที่ไม่คุ้มค่าภายหลังการเข้าร่วมโครงการฯ ภายหลังการเข้าร่วมโครงการ “รักษป่า” ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาทั้ง 3 ระยะเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี สร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินของประชาชน จังหวัดกาญจนบุรี และเพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อลดการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรีครั้งนี้